

Sygn. akt III APa 11/16

# WYROK

## W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 lipca 2016 r.

### **Sąd Apelacyjny w Katowicach**

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Marek Procek (spr.)
Sędziowie	SSA Zbigniew Gwizdak SSO del. Beata Torbus
Protokolant	Sebastian Adamczyk

po rozpoznaniu w dniu 8 lipca 2016 r. w Katowicach

przy udziale Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego Krajowej Izby Biegłych Rewidentów oraz Komisji Nadzoru Audytorowego

sprawy obwinionej, biegłej rewident K. W. (K. W.)

w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej członka samorządu zawodowego

na skutek apelacji obwinionej K. W.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach

z dnia 2 września 2015 r. sygn. akt VIII P 9/15

**1. uchyla zaskarżony wyrok oraz poprzedzające go orzeczenie Krajowego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby Biegłych Rewidentów w W. z dnia 5 września 2012 r. i na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w związku z art. 35 ust. 4 ustawy z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz nadzorze publicznym (tekst jednolity Dziennik Ustaw z 2015 r., pozycja 1011 z późniejszymi zmianami) umarza postępowanie,**

**2. obciąża obwinioną K. W. kosztami procesu w całości.**

/-/SSA Z.Gwizdak /-/SSA M.Procek /-/SSO del. B.Torbus

Sędzia Przewodniczący Sędzia

## UZASADNIENIE

Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny w dniu 17 maja 2012r. złożył do Krajowego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby Biegłych Rewidentów w W. wniosek o ukaranie obwinionej K. W. za przewinienie dyscyplinarne. Jako podstawę prawną wniosku wskazał przepis art. 37 ust. 3 ustawy z dnia 7 maja 2009r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. Nr 77, poz. 649 i z 2010r. Nr 182 poz. 1228).

We wniosku domagał się ukarania K. W. za to, że badając sprawozdanie finansowe Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej (...)

w W. za 2010r., dopuściła się popełnienia przewinienia dyscyplinarnego, polegającego **na wydaniu w dniu 6 czerwca 2011r.** opinii z zastrzeżeniem bez wyliczenia skutków finansowych, co stanowiło naruszenie Krajowych Standardów Rewizji Finansowej (dalej jako KSRF) nr 1, pkt 66.

W odpowiedzi na wniosek o ukaranie biegła rewident K. W. wniosła o uniewinnienie.

Orzeczeniem Krajowego Sądu Dyscyplinarnego - Krajowej Izby Biegłych Rewidentów z dnia 5 września 2012r. obwiniona została - w punkcie 1 - uniewinniona

od popełnienia czynu polegającego na tym, iż badając sprawozdanie finansowe Spółdzielczej kasy Oszczędnościowo-Kredytowej (...) w W. za 2010r. dopuściła się przewinienia dyscyplinarnego, polegającego na wydaniu w dniu 6 czerwca 2011r. opinii z zastrzeżeniem bez wyliczenia skutków finansowych, co stanowiło naruszenie Krajowych Standardów Rewizyjnych nr 66.

W uzasadnieniu wskazano, iż obwiniona naruszyła przepisy Krajowych Standardów Rewizyjnych nr 66 pkt 1, jednakże czyn którego się dopuściła obwiniona nie polegał na nie wyliczeniu skutków finansowych. Zdaniem Sądu Dyscyplinarnego, obwiniona wydała opinię niewłaściwego rodzaju i nie ujawniła w niej faktu ewentualnego poważnego zagrożenia kontynuacji przez jednostkę, tj. naruszyła pkt 69 i pkt 66 KSRF normy nr 1.

Odwołanie od powyższego orzeczenia Sądu Dyscyplinarnego wniósł Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny Krajowej Izby Biegłych Rewidentów w W. do pkt 1 orzeczenia i zarzucił obrazę przepisów prawa procesowego, mającą wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 399 § 1 k.p.k. w zw. z art. 46 i 39 ustawy z dnia 7 maja 2009r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz nadzorze publicznym (Dz. U. Nr 77, poz. 649), poprzez niezastosowanie art. 399 k.p.k. i niewłaściwe niezastosowanie art. 39 ustawy o biegłych rewidentach, domagał się ukarania K. W. karą nagany, ewentualnie uchylenia orzeczenia i przekazania do ponownego rozpoznania.

Motywuując swoje odwołanie Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny podniósł, iż przedmiotem postępowania dyscyplinarnego było popełnienie przez obwinioną przewinienia dyscyplinarnego, polegającego na wydaniu niewłaściwie sformułowanej opinii. Zatem, niewydanie opinii negatywnej, nie może być traktowane jako nowe (inne) przewinienie dyscyplinarne. Tak więc, w ocenie odwołującego, Sąd Dyscyplinarny nie wykorzystał normy art. 399 § 1 k.p.k., mimo, iż wystąpiły przesłanki do jego zastosowania. Ponadto, Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny zauważył, iż Sąd Dyscyplinarny nie stwierdził z jakich powodów uznał, że obwiniona nie jest winna zarzucanego jej czynu.

Odwołanie wniosła także obwiniona K. W., zarzucając obrazę przepisu art. 424 k.p.c. i art. 14 k.p.k. w zw. z art. 39 ustawy z dnia 7 maja 2009r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie (nazywanej dalej u.b.r.), poprzez jego nieprawidłowe zastosowanie w uzasadnieniu, przekroczenie wskazanego w nim zakresu uzasadnienia

oraz naruszenie w nim praw i szkodenie interesom obwinionej, poprzez stwierdzenie, iż obwiniona dopuściła się w ramach tego samego stanu faktycznego przy innej interpretacji przepisów przez Krajowy Sąd Dyscyplinarny - naruszeń pkt 66 i 69 KSRF nr 1, w sytuacji, gdy zarzuty te nie były objęte przedmiotem wniosku o ukaranie, a co za tym idzie i postępowaniem w sprawie. Nadto, zarzuciła naruszenie powyższych przepisów, poprzez wskazanie, że zachodzi oczywista konieczność wszczęcia i przeprowadzenia postępowania dyscyplinarnego przeciwko obwinionej, co do tego samego zdarzenia faktycznego, które zostało opisane we wniosku o ukaranie, powołując się na przepis art. 39 cyt. ustawy mający zastosowanie jedynie w przypadku ujawnienia się w toku postępowania nowego przewinienia.

Powołując się na powyższe zarzuty obwiniona wniosła o zmianę uzasadnienia orzeczenia, poprzez wyeliminowanie jego fragmentu od słów - „w ocenie Sądu kluczowy do rozstrzygnięcia”, do słów - „obwiniona nie wyraziła jednak zgody na rozpatrywanie innych czynów poza tymi określonymi we wniosku o ukaranie z dnia 17 maja 2012r. (k. 140-143).”

Przedstawiciel Krajowego Nadzoru Audytowego poparł odwołanie Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego Krajowej Izby Biegłych Rewidentów w W..

***Wyrokiem z dnia 20 maja 2014r., sygn. akt VIII P 56/12, Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach z odwołania Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego Krajowej Izby Biegłych Rewidentów w W. - utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie (pkt 1). Natomiast z odwołania obwinionej - zmienił uzasadnienie zaskarżonego wyroku, poprzez wyeliminowanie z jego treści fragmentu od słów „w ocenie Sądu kluczowy dla rozstrzygnięcia” - do słów „obwiniona nie wyraziła jednak zgody na rozpatrywanie innych czynów poza tymi które określono we wniosku o ukaranie z dnia 17 maja 2012 r. (k. 140-143)” (pkt 2).***

W uzasadnieniu Sąd Okręgowy w pierwszej kolejności odniósł się do odwołania Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego Izby Biegłych Rewidentów w W., uznając je za nieuzasadnione.

Sąd ten, powołując się na art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 7 maja 2009r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz nadzorze publicznym (Dz. U. Nr 77, poz. 649) oraz uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2013r., sygn. akt I KZP 18/12 wskazał, że w postępowaniu odwoławczym od orzeczeń Krajowego Sądu Dyscyplinarnego przed Sądem Okręgowym - Sądem Pracy znajdują zastosowanie przepisy Kodeksu postępowania karnego Działu IX - Postępowanie Odwoławcze - rozdział 48.

Dalej Sąd I instancji, przytaczając treść art. 433 § 1 k.p.k. podkreślił, że granice zaskarżenia na skutek wniesionego przez Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego odwołania - określają również podniesione przez niego zarzuty odwoławcze.

Zdaniem Sądu Okręgowego, w sprawie toczącej się przed Krajowym Sądem Dyscyplinarnym nie doszło do naruszenia przepisów prawa procesowego mającego wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 399 § 1 k.p.k. w zw. z art. 46 i 39 ustawy z dnia 7 maja 2009r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz nadzorze publicznym (Dz. U. Nr 77, poz. 649), poprzez niezastosowanie art. 399 k.p.k. i niewłaściwe niezastosowanie art. 39 ustawy o biegłych rewidentach.

Sąd ten wskazał, że Sąd Dyscyplinarny, rozstrzygając w granicach określonych wnioskiem o ukaranie, uznał jednakże, iż obwiniona naruszyła swoim zachowaniem inne standardy, niż zarzucane jej we wniosku o ukaranie, a to pkt 69 i 66 KSRF nr 1., a nie jedynie pkt 66. Jednakże nie dokonał w tym zakresie zmiany kwalifikacji prawnej zgodnie z art. 399

§ 1 k.p.k., sugerując wszczęcie w tym zakresie nowego postępowania dyscyplinarnego. Wobec czego, Sąd I instancji uznał, że nie doszło do naruszenia przez Krajowy Sąd Dyscyplinarny przepisu art. 39 ustawy z dnia 7 maja 2009r. o biegłych rewidentach, bowiem nie pojawiło się nowe przewinienie zarzucane obwinionej, co do którego Rzecznik Dyscyplinarny (uzyskując zgodę obwinionej) mógłby złożyć wniosek o ukaranie w zakresie szerszym, niż w pierwotnym wniosku o ukaranie. I faktycznie Rzecznik Dyscyplinarny nie złożył wniosku w trybie przepisu art. 39 cyt. ustawy.

W tej sytuacji, Sąd Okręgowy mając na uwadze tak sformułowany zarzut odwołania Rzecznika Dyscyplinarnego uznał, że bezprzedmiotowym było przeprowadzenie postępowania dowodowego. Zauważył także, iż w świetle treści zgłoszonego zarzutu błędnie sformułowano wniosek w przedmiocie ukarania obwinionej, bowiem przy tak sformułowanym zarzucie odwołania, Sąd Okręgowy mógłby jedynie sprawę przekazać do ponownego rozpoznania.

W dalszej kolejności Sąd Okręgowy podniósł, że Sąd Dyscyplinarny naruszył przepis art. 399 § 1 k.p.k. bowiem - zdaniem Sądu Okręgowego - postawiony obwinionej zarzut we wniosku o ukaranie, nie wyczerpuje jednocześnie standardu nr 66 i 69 KSRF nr 1. Faktycznie chodzi o nieprawidłowo wydaną opinię. Jednak we wniosku o ukaranie nie zarzucono obwinionej, iż sporządziła opinię z zastrzeżeniem, kiedy powinna być wydana opinia negatywna, ale zarzucono, iż wydając opinię z zastrzeżeniem, nie wyliczyła skutków finansowych. Natomiast pkt 69 KSRF nr 1 określa konkretne sytuacje warunkujące wydanie opinii z zastrzeżeniem lub negatywnej.

W związku z powyższym, Sąd Okręgowy, na mocy art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 41 u.b.r., z odwołania Rzecznika Dyscyplinarnego, utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie.

Natomiast, przechodząc do oceny zasadności odwołania obwinionej, Sąd Okręgowy uznał je za uzasadnione.

Powołując się na art. 424 k.p.k. i art. 425 § 2 zd. 2 k.p.k., Sąd Okręgowy stwierdził, że część uzasadnienia od słów - „(w ocenie Sądu kluczowy do rozstrzygnięcia”, do słów - „obwiniona nie wyraziła jednak zgody na rozpatrywanie innych czynów poza tymi określonymi we wniosku o ukaranie z dnia 17 maja 2012r. (k. 140-143).” wykraczała poza ramy treści uzasadnienia określone art. 424 k.p.k. Zakwestionowana część uzasadnienia nie dotyczy -zdaniem Sądu I instancji - okoliczności faktycznych stanowiących podstawy orzeczenia, ani też nie zmierza do wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku.

Wobec powyższego, Sąd ten, na mocy art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 41 u.b.r. i art. 424 k.p.k., z odwołania obwinionej, zmienił uzasadnienie zaskarżonego orzeczenia w zakresie, jak w pkt 2 sentencji wyroku.

***Na skutek apelacji Komisji Nadzoru Audytowego oraz Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 23 stycznia 2015r., sygn. akt III APa 49/14, uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.***

Sąd Apelacyjny wskazał, iż jedną z podstawowych zasad procedury karnej jest zasada skargowości określona w art. 14 § 1 k.p.k., zakreślająca ramy postępowania sądowego i skutkująca przy tym z określonymi konsekwencjami procesowymi (art. 399 § 1 k.p.k. lub art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k.).

Jedną z nich jest - opisana w treści art. 399 k.p.k. - instytucja zmiany kwalifikacji prawnej czynu, w granicach oskarżenia. Dopuszczalne jest zatem inne określenie czynu i przyjęcie innej, niż w zarzucie kwalifikacji prawnej nowo przypisanego czynu, jednakże nowo opisany czyn musi mieścić się w granicach wyznaczonych wyłącznie przez takie zdarzenie faktyczne, jakie oskarżyciel ujął w opisie zarzucanego oskarżonej czynu.

Odnosząc opisaną normę do reguł ocenianego postępowania dyscyplinarnego, nie może umknąć uwadze fakt, że zarówno w uzasadnieniu tego orzeczenia Sądu Okręgowego, jak i poprzedzającego go orzeczenia Sądu Dyscyplinarnego, sama problematyka tożsamości czynu nie została w ogóle poddana analizie przez pryzmat podniesionego - w odwołaniu Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego - zarzutu.

Tymczasem, według tegoż Sądu, wyznacznikami zachowania tożsamości czynu zarzuconego i przypisanego obwinionej, przy uwzględnieniu omówionych wyżej kryteriów, są ten sam przedmiot ochrony i czynności wykonawczej, ten sam zamiar, zbliżone, a w części tożsame miejsce i czas zachowania, a wreszcie tożsamość obwinionej i ewentualnych podmiotów pokrzywdzonych, tj. odbiorców badanego sprawozdania finansowego.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, w realiach niniejszej sprawy ów „czyn historyczny”, polegał na tym, iż obwiniona, badając sprawozdanie finansowe Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej (...) w W. za 2010r., dopuściła się przewinienia dyscyplinarnego, polegającego na wydaniu w dniu 6 czerwca 2011r. niewłaściwie sformułowanej opinii.

Tak więc, nie przesądzając winy obwinionej, Sąd II instancji dostrzegł, iż postępowanie przed Krajowym Sądem Dyscyplinarnym dotknięte zostało w sposób bezpośredni opisaną wyżej wadą procesową, której nie dostrzegł w postępowaniu odwoławczym Sąd Okręgowy.

Mając na względzie przedstawione okoliczności, Sąd II instancji, na mocy art. 438 pkt 2 k.p.k. orzekł, jak w sentencji.

***Następnie, wyrokiem z dnia 2 września 2015r., sygn. akt VIII P 9/15, Sąd Okręgowy w Gliwicach uchylił zaskarżone orzeczenie Krajowego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby Biegłych Rewidentów z dnia 5 września 2012r. i przekazał temuż Sądowi sprawę do ponownego rozpoznania.***

W apelacji od zaprezentowanego rozstrzygnięcia obwiniona, zarzucając Sądowi Okręgowemu naruszenie:

- naruszenie art. 439 § 1 ust. 2 k.p.k., poprzez rozpoznanie sprawy w składzie jednoosobowym,
- błędne ustalenie, iż naruszenia pkt 66 KSRF nr 1 oraz pkt 69 KSRF nr 1 nie stanowi dwóch odrębnych przewinień, albowiem łączy jej jedno zdarzenie historyczne, podczas, gdy naruszenia obydwu standardów stanowią odrębne przewinienia w rozumieniu art. 39 cyt. ustawy o biegłych,
- obrazę art. 39 w zw. z art. 46 cyt. ustawy o biegłych, poprzez pominięcie art. 39 cyt. ustawy, co doprowadziło do błędnego ustalenia, że pomimo braku zgody obwinionej Sąd Dyscyplinarny był uprawniony do wydania orzeczeniowa sprawie, w której dane przewinienie nie było objęte skargą,
- naruszenie art. 386 § 1 w zw. z art. 16 k.p.k., poprzez nie pouczenie obwinionej o zmianie przepisów procedury karnej,
- obrazę art. 424 k.p., poprzez stwierdzenie, że skoro w przedmiotowej sprawie obwiniona „w przedmiotowej jednostce zastanawiała się, czy z uwagi na zniekształcenie kapitałów własnych w wysokości 364,55%, nie wydać opinii negatywnej. W takiej sytuacji, wskazującej na to, że obwiniona w granicach tożsamości zdarzenia historycznego objętego zarzutem wniosku o ukaranie, dopuściła się naruszenia Krajowych Standardów Rewizyjnych Normy nr 1, wyrok uniewinniający wydany być nie mógł” w sytuacji, gdy niedopuszczalnym jest, aby Sąd odwoławczy przesądzał o sposobie rozstrzygnięcia sprawy przez Sąd I instancji - w tym przypadku Sąd Dyscyplinarny.

Wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez ten Sąd oraz o zmianę zaskarżonego uzasadnienia wyroku przez wyeliminowanie z tego uzasadnienia fragmentu od słów „w takiej sytuacji” do słów „wyrok uniewinniający wydany być nie mógł”.

Z kolei, w piśmie procesowym z dnia 27 czerwca 2016r. apelująca wniosła o umorzenie postępowania w sprawie, z uwagi na przedawnienie karalności przewinienia dyscyplinarnego będącego przedmiotem postępowania.

Na posiedzeniu wyznaczonym na rozprawę w dniu 8 lipca 2016r. pełnomocnik procesowy obwinionej podtrzymał przedstawiony wyżej wniosek oraz zażądał zwrotu kosztów procesu od Krajowego rzecznika dyscyplinarnego.

**Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:**

wobec przedawnienia karalności przewinienia dyscyplinarnego zarzucanego obwinionej, w przedmiotowej sprawie wystąpiła bezwzględna przeszkoda do jej prowadzenia.

Nie ulega wątpliwości, że zarzutem dyscyplinarnym objęto przewinienie dyscyplinarne, polegające na wydaniu przez obwinioną w dniu 6 czerwca 2011r. opinii z zastrzeżeniem bez wyliczenia skutków finansowych. Zgodnie zaś z normą art. 35 ust. 4 ustawy z dnia 7 maja 2009r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz nadzorze publicznym (t.j. Dz. U. z 2015r., poz. 1011 ze zm.), karalność przewinienia dyscyplinarnego ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynęło 5 lat. Wobec powyższego, przedawnienie karalności wobec przewinienia dyscyplinarnego zarzucanego obwinionej ustała, z upływem 5 lat od jego popełnienia w dniu 6 czerwca 2011r., czyli w dniu 6 czerwca 2016r.

Mając na względzie przedstawione okoliczności, Sąd Apelacyjny, na mocy art. 439 § 1 pkt 9 w zw. z art. 339 § 3 pkt 1 w zw. z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w zw. art. 35 ust. 4 cyt. ustawy z dnia 7 maja 2009r., uchylił zaskarżony wyrok oraz poprzedzające go orzeczenie i umorzył postępowanie.

O kosztach procesu orzeczono w punkcie 2 wyroku, na mocy art. 632a k.p.k., mając na względzie, iż umorzenie postępowania jest następstwem przedawnienia karalności.

/-/SSA Z.Gwizdak /-/SSA M.Procek /-/SSO del. B.Torbus

Sędzia Przewodniczący Sędzia

JR